

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 136. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848126480/facsimile.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

Opsving i forrige Aarhundrede? Det er en almindelig Tro, at materiel Fremgang afføder aandeligt Liv. Men kan det ikke lige saa godt tænkes, at Fremgangen *kræver* aandeligt Liv, kræver det som en Betingelse for, at Udviklingen kan blive harmonisk? I Danmark har hele det 19. Aarhundredes materielle og tekniske Eventyr været ledsaget af en aandelig og moralsk Kraftanstrengelse fra Folkets Side. Efter Bondestandens Rejsning fulgte Arbejdernes smukke Opmarch, og baade paa Land og i By *organiserede* det danske Samfund sig paa en Maade og i en Aand, som har været forbilledlig. Noget lignende gælder Nabolandene. Naar Forholdene i Danmark, Sverige og Norge nu er saa lykkelige som de er, behøver dette ikke udelukkende at skyldes den Omstændighed, at Skandinavien undgik Krigen -- det gjorde f. Eks. Spanien ogsaa. Det kan ogsaa skyldes, at de nordiske Lande moralsk er paa Højde med Udviklingen.

Om Færingerne tør man tro, at de endnu i 90'erne var paa Højde med de tekniske Fremskridt og den voldsomme Fremgang paa deres Øer. Men de blev ikke ved med at være det.

1906 skete det store Skisma inden for de ledende Kredse paa Færøerne, og de to Partier, Sambandspartiet og Selvstyrepatriet, opstod. Hermed fik den nationale Bevægelse et Knæk.

Det afgørende Træk ved *Sambandspartiet* er ikke dets Fastholdelse af Statsforbindelsen med Danmark. Statsforbindelsen har i Virkeligheden aldrig været truet, hverken i 1906 eller senere. Sambandspartiet maa i første Række karakteriseres som et *konservativt Parti*. Dets første Leder, Provst *Frederik Petersen*, var en højt begavet og aandfuld Mand, men samtidig en konservativ Mand. Hans nærmeste Medarbejder, *Oliver Effersøe*, der ikke kunde maale sig med ham i Klogskab og Charme, overgik ham i stivsindet Avtoritetsdyrkelse. Tilsammen repræsenterede de en vis gudhengiven Træghed, der har dybe Rødder i det færøske Folk, og i Løbet af kort Tid lykkedes det dem at rejse en Opion, der dels med Surhed, dels med Afsky vendte sig bort fra den nationale Bevægelse og fra dens Fører *Jóannes Patursson*.

Der er noget paradoksalt og tragisk i den Konflikt, der opstod.